



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

De Clericis Matrimonio Copvlatis, & aliis fornicarias habentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

ANNO
 CHRISTI
 1179

quod cum VV. Saluagius clericus ei duos Byzantios nomine ecclesie de Stantun, annis plurimis perfoluisset, & se illos annuatim perfoluturum interposito sacramento firmasset, contempta religione sacramenti, iam per biennium ab huius pensionis cessauit solutione: quoniam igitur non tenentur ecclesias regere, qui sunt crimine irretiti periurii; fraternitati vestrae, &c. quatenus partes ante presentiam vestram conuocetis, & super his rei veritatem curetis diligenter inquirere: & si vobis constiterit, memoratum VV. contra iuramentum suum non necessitate, sed voluntate, a pensionis solutione cessasse, ipsum a prescripta ecclesia, auctoritate nostra, contradictione & appellatione cessante, remouere curetis: & ecclesiam ipsam prefato R. restituere minime differatis; & ipsum faciatis eam pacifice possidere.

C A P. VI. *Idem Londoniensi episcopo.*

Si Stephanum contra compositionem fidei interpositione firmatam venisse constiterit, nisi manifestam rationem poterit allegare, ipsum prefata ecclesia & beneficiis eius, appellatione cessante, non differas spoliare, & eam VV. cum integritate resignes.

* f. Item

C A P. VII. * *Idem ex registro Gregorii.*

Peruenit ad nos, Laodicenum episcopum ab Arnulpho comite rebus suis spoliatum, & ad nequitiae augmenta gladiis iurare compulsus, quod ablata nunquam repereret, & huius tanti sceleris veniam sibi impetrasse rogat. Cognita itaque contumelia, valde doluimus, asserentes eius fraternitatem nullius iuramenti vinculis posse adstringi, quia nefandissima coactione iurauerat; eum tamen apostolica auctoritate absoluiamus.

DE CLERICIS MATRIMONIO PARS XVIII.
 COPVLATIS, VEL ALIIS FORNICARIAS
 habentibus.

C A P. I. *Alexander III. Salernitano episcopo.*

CLERICOS autem in sacris ordinibus constitutos, qui in domibus suis propriis publice detinent concubinas,
Concil. Tom. 27. H h h h

adeas abiurandas volumus a tua fraternitate compelli, ne in eandem fornicationem instinctu diabolicæ fraudis redeant, & insuper reatum periurii incurrant. Vnde ipsos per suspensionis & interdicti sententiam arctius cogere debes, vt mulieres ipsas ita a se remoueant, vt de ipsis sinistra suspicio non habeatur.

CAP. II.

Idem Cantuariensi archiepiscopo & eius suffraganeis.

Sicut ad extirpanda vitia, quæ periculum pariunt animarum, summopere nos decet intendere, ita etiam nos conuenit germina virtutum propagare, ex quibus Dei fidelibus salutis augmentum, & sacris ecclesiis decor proueniat honestatis. Vnde cum in Anglia praua & detestabili consuetudine & longo tempore fuerit obtentum, vt clerici in domibus suis fornicarias habere volentes, tam graue scandalum a populo remouere, & in prædictos clericos ad honestatem ecclesiasticam reducere, fraternitati vestræ, &c. quatenus clericos iurisdictionis vestræ, qui in subdiaconatu & supra in domibus suis fornicarias habent, studiose monere curetis, vt a se illas, occasione & appellatione cessante, remoueant, eas vltius non admittunt. Si vero infra 40. dies post commonitionem vestram vobis in his forte acquiescere contempserint, eos auctoritate apostolica, appellatione remota, ab ecclesiasticis beneficiis vsque ad congruam satisfactionem suspendatis: & si eas suspensi detinere præsumperint, ipsos ab eisdem beneficiis perpetuo remouere curetis. Si qui autem clericorum ipsorum infra subdiaconatum accipiant vxores, ipsos ad relinquenda beneficia ecclesiastica, si quæ habent, & retinendas vxores suas ecclesiastica distictione compellatis. Sed si forte in subdiaconatu & aliis superioribus ordinibus vxores accepisse noscuntur, eorum vxores dimittere, & penitentiam agere de commisso, auctoritate nostra per suspensionis & excommunicationis sententiam appellatione postposita, compellatis.

In subdiaconatu matrimonium soluendum.

CAP. III. *Idem Londoniensi episcopo.*

Vniuersalis sollicitudo ecclesiæ, quam (prouidente Domino) gerimus pro ecclesiarum statu, nos compel-

ANNO
CHRISTI
1179.

lit propensiori cura satagere, & vt secundum Deum & iustitiam disponamus, vigilem diligentiam & studium adhibere. Accepimus autem, quod plerique in tuo episcopatu degentes, cum essent in acolytatus officio & infra constituti, vxores duxerint, & nihilo minus ecclesias, quas prius habebant, detinere præsument. Vnde quoniam & vxorati diuisi sunt, eos cogitare oportet, quomodo vxoribus placere valeant & seruire, obsequiis solummodo diuinis non possunt intendere: fraternitati tuæ, &c. quatenus prædictos viros ecclesias libere & absolute dimittere, appellatione cessante, compellas, & aliis eas personis idoneis, in sacris ordinibus constitutis, concedas. Verum si qui illorum aliquando in eisdem ecclesiis simplex prius beneficium habuerint, ipsum eis, excepto * magistro ecclesiarum, sub dissimulatione dimittere poteris.

*magist-
rio

CAP. IV.

Idem Hipponensi & Salernitano episcopis. Pars capituli; Continebatur.

Super eo quod asseris, quosdam viros tuæ iurisdictionis in sacris ordinibus constitutos, matrimonium contraxisse: hoc tuæ prudentiæ respondemus, quod si qui in diaconatu & supra matrimonium contraxerint, cogendi sunt vxores dimittere & continenter viuere, ita quod post actam pœnitentiam ex dispensatione possint in suis ordinibus ministrare. Si vero subdiaconi contraxerint matrimonium, eos dummodo ante * tale fuerint, quod timendum sit, ne pro vna pluribus abutantur, dissimulare poteris cum suis mulieribus remanere: quia tolerandum est malum, vt peiora vitentur.

CAP. V.

Idem Herefordensi episcopo. Pars capituli; Super eo quod quæsitum est.

Sane de clericis inferiorum ordinum, qui in coniugio constituti, diu ecclesiastica beneficia ex concessione prædecessorum nostrorum habuere, a quibus sine magno discrimine ac effusione sanguinis non possunt priuari, fraternitati tuæ id duximus respondendum, vt quia ibi natio & barbarica gens, & multitudo est in causa, eos sub dissimula-

Simplex
beneficium
clerico con-
iugato con-
cedi cum
dissimula-
tione.

Concil. Tom. 27.

Hhhh ij

Quod indulget in
præteritū;
vetat in fu-
turum.

tione sustineas ecclesiastica beneficia tam diu habita possidere, prouisurus attentius, ne deinceps clericis coniugatis ecclesiastica beneficia conferantur. Sed nec eorum aliqui ad sacros ordines vel ecclesiarum administrationes admittantur, nisi castitatem forte uouerint, & perpetuo seruent, & qui vnicam & virginem habuerint vxorem.

C A P. VI. *Idem Vuigorniesi episcopo.*

Inter cetera sollicitudini tuæ conuenit studiose diligenterque attendere, vt tales ecclesiis tuæ gubernationi commissis ministros ordines & proponas, qui domui Domini sciant decenter disponere, & populo Domini sciant præesse & prodesse. Peruenit autem ad audientiam nostram, quod quidam in tua diocesi commorantur, qui se ecclesiasticæ professionis esse fingentes, cum tamen ecclesiastica beneficia habeant matrimonium contrahunt, & adepta beneficia nihilo minus obtinere contendunt. Alii autem, licet filii sacerdotum existant, patribus suis quasi iure hereditario succedunt: & in his postmodum constituti, minus licite promouentur. Quod quia indignum est, & sanctorum Canonum institutionibus noscitur penitus obuiare: fraternitati tuæ, &c. quatenus illos qui infra subdiaconatum matrimonium contraxerunt, a suis vxoribus nulla ratione permittas diuertere: nisi de communi consensu illi ad religionem transire uoluerint, & ibi in Dei seruitio iugiter commorari. Si autem cum vxoribus uixerint, ecclesiastica beneficia, quæ ad illos tantum, qui assidue in Dei seruitio persistunt, spectare noscuntur, non debent ullatenus obtinere. Illi uero qui in subdiaconatu & supra ad matrimonium conuolauerunt, possunt & debent mulieres inuitas & renitentes relinquere: nec huiusmodi coniunctio matrimonium, sed contubernium est potius nuncupandum.

Distinct. 24.
Presbyteris.
Dist. 17.
Mulieris.

C A P. VII. *Idem eidem in eadem epistola.*

De sacerdotibus publice fornicarias habentibus discretioni tuæ nihilo minus præcipiendo mandamus, vt eos diligenter conuenias, & attentius commoneas, vt fornicarias suas dimittant, & a se prorsus expellant. Quod si forte admonitionem tuam facere contempserint, sed in immunditia sua duxerint persistendum, tu eos, appellatione

ANNO CHRISTI 1179. remota, ab omni officio & beneficio ecclesiastico non differas spoliare.

CAP. VIII. *Idem Londoniensi episcopo.*

Si autem clerici tuæ iurisdictionis, siue sint in sacris ordinibus, siue in inferioribus constituti, fornicarias detinent, nisi eas ad secundam & tertiam commonitionem tuam a se dimiserint, eas contempturi, de cetero liceat tibi eos ecclesiis vel earum portionibus, si quas habent, appellatione postposita, spoliare, & ipsis diuina officia interdicerere.

CAP. IX. *Idem Eboracensi archiepiscopo.*

Super eo quod asseris A. presbyterum fornicariam detinere, & eum ad crebram admonitionem tuam dimittere nolentem, ab officio suspensum, prudentiæ tuæ respondemus, quod si super hoc appellatum fuerit ad præsentiam nostram, si contigerit ipsum ad nos accedere, prout expedire viderimus, petitionem eius & audaciam corrigemus. Si vero non venerit ad præsentiam nostram, suspensionis sententiam in eum propter hoc latam, tam diu volumus obseruari, donec fornicariam suam a se abiiciat, & viuat (sicut decet presbyterum) continenter. Porro si literas a nobis obtinuerit, quæ facti seriem non contineant, nolumus ipsas sibi prodesse.

CAP. X. *Idem Cantuariensi archiepiscopo.*

Cum in Cantuariensi prouincia, vbi legationis officio fungeris, quod tibi commisimus, multi clerici sint, qui in domibus suis fornicarias habere dicuntur: satis graue est, quod in spurcitia vitiorum eorum eos permanere permittas, qui ad refecanda vitia & præparandas virtutes diligens omnino & sollicitus esse deberes. Vnde fraternitati tuæ, &c. quatenus si qui clerici prouinciæ tuæ concubinas vel fornicarias habent, eos constanter admoneas, & si opus fuerit, ecclesiastica districtione compellas, vt concubinas & fornicarias a se, dilatione & appellatione postposita, prorsus amoueant, eas vel alias nequaquam vltius admitturi. Si qui autem eorum ita fuerint pertinaces, quod noluerint in

Hhhh iij

hac parte mandatis parere, ipsos ab ecclesiis quas habent, appellatione remota, non differas poliare.

CAP. XI.

De cetero quia Stephanus clericus * Deuellentin. in archidiaconatu prædicti archiepiscopi adulteram in domo sua & commatrem dicitur detinere: si hoc publicum est & manifestum, ob tantum excessum, animaduersione debita nullius contradictione & appellatione obstante, corrigas.

CAP. XII. *Idem.*

Infamiam
aboleri post
actam pœ-
nitentiam.

De diacono qui in sabbato sancto quemdam alium diaconum vulneravit, & mulierem vxoris nomine suscepit, hoc prudentiæ tuæ duximus respondendum, quod si contrito & humiliato animo ad ecclesiam redire voluerit, dimissa illa quam in vxorem accepit, cum non possit (sicut nostri) contrahere matrimonium, ipsum recipere potes & absolvere a sententia excommunicationis, quam pro violenta manuum iniectioe noscitur meruisse; & iniuncta sibi pœnitentia de vtroque excessu, post peractam pœnitentiam poteris ei diaconatus officium reddere, & etiam dispensatiue, si perfectæ vitæ & conuersionis fuerit, in presbyterum ordinare.

CAP. XIII. *Idem* * *Exoniensi episcopo.*

Malum dis-
simulari.

Significatum est nobis, quod quidam subdiaconi in tua diœcesi commorantes, matrimonium contrahere præsumpserunt, & sicut laici quilibet cum vxoribus commorantur. Vnde quoniam id, sicut tua non ignorat discretio, sacrorum Canonum obuiat institutis: fraternitati tuæ, & quatenus cuiusmodi vitæ subdiaconi ante contractum matrimonium extiterint, & quales futuri credantur, si vxores dimiserint, diligenter ac studiose inquiras: & si eos honestæ vitæ ante contractum matrimonium fuisse, aut dimissis illis quæ vxores eorum esse dicuntur, caste victuros credideris, tu ipsos mulieres a se dimittere moneas diligentius, & appellatione remota, districtè compellas. Si autem antea dissolutæ vitæ fuerint, aut illis, quas tenent, dimissis, in deteriora lapsuri credantur, & plures pro vna frequentare: tu id dissimulare poteris, & pro grauiori lapsu

ANNO
CHRISTI
1179.

vitando, quod in simul maneant sustinere: ita tamen quod ad altaris ministerium non accedant, nec ecclesiastica beneficia percipiant. Verumtamen si tales * aliqui ecclesiarum personas gerunt, aut ecclesias, aut uxores prorsus dimittere sunt cogendi.

CAP. XIV.

Idem decano & canonicis Lincolnensibus vel Lemouicensibus.

Cum institisset apud nos lator presentium H. parochianus vester, ut de ordine subdiaconatus, ad quem recipiendum * minus enormiter & inordinate se ingesserat, cum eo misericorditer ageremus, ne potuisset, sicut nec debuerat, in parte proficere: tandem tamen a nobis licentiam postulavit, ut posset sibi aliquam in matrimonio copulare. Nos itaque studiosius attendentes, quomodo predictus ordo cum nullam sibi dignitatem attulerit vel honorem, matrimonium eius non impedit, discretioni vestrae, &c. quatenus si matrimonium legitime duxerit contrahendum, nullus vestrum eum a contracto matrimonio predicti ordinis obtentu prohibere presumat, nec sibi propter hoc molestiam inferat vel grauamen.

CAP. XV. *Idem VVigornensi episcopo.*

Ex parte prioris & fratrum de VVellebec nobis innotuit, quod C. presbyter, qui habet vicariam in ecclesia ipsorum de Hortun, publice concubinam tenet, & sicut laicus quilibet tabernas frequentare non erubescit. Sed quia indecens & rationi contrarium est, ut ii qui altario seruiunt, feminarum amatores sint, cum eos sobrios & castos esse oporteat: fraternitati tuae, &c. quatenus rei veritate diligenter inquisita & cognita, si eum talem inuenieris, qualis esse describitur, ipsum ab eadem ecclesia, occasione & appellatione cessante amoveas.